

Megdöbbentő körülmények a barackosban

Lakitelek szélén, egy eldugott barackosban elképesztő körülményekre lertünk. Romániából, pontosabban Hargitából érkeztek ide szegény emberek, akik a barackszedésért aprópénzt kapnak alkalmi eladtóktól. A „főnökük” azonban igencsak embertelen viszonyokat teremtett munkásai számára. Két fekete főlából, ágakból eszkábált sátrat állíttatott fel „vendégeinek”. Matrac, esetleg ágy véletlenül sem jutott, mindössze csak szalma, itt-ott rátakarva durva vászon. Nem akartuk elhinni, hogy a messziről jött emberek szinte a földön fekszenek.

– Ez is jó nekünk – néz egykedvűen maga elé az ősz hajú néni. Alig hogy beszélni kezd, teli vödörrel körénk telepsznek a többiek is. Néhányan meg sem szólalnak, nem akarnak az újságba kerülni. Félnék? Szégyellik a helyzetüket?

Ebédre pityóka

Amint mesélik, már tavaly is dolgoztak a környéken. Orgoványon szedték a meggyet. Ott tisztességesebben bántak velük, már ami a szállás, ellátás körülményeit illeti. Hallott róluk az a bizonyos Gyuri

nevű izsáki férfi, aki elcsábította őket a lakiteleki barackosba. Minden reggel megmondja, mit kell csinálniuk, mennyi a teljesítmény. Az első napokban nehezebb volt a dolguk, mert nem akart érni a gyümölcs. Így csak néhány ládával sikerült szedniük, azért pedig nem sok pénz jár.

Ennivalót is munkaadójuktól kapnak a dolgozók, megmondják, mit szeretnének, és azt hozza az illető. Azután főzéshez kezdenek az alkalmi, szörnyű tűzhelyen. Víz a közeli tanyákból kérnek, éppen annyit, amennyire szükségük van. Ottjártunkkor pityóka (krumpli) volt az eledel, és állításuk szerint csirkehús is volt hozzá.

A faágak közül csappal felszerelt tartály kandikál ki, amint mesélik, az a zuhany. Csak alá kell állni és lehet is tisztálkodni. A vizet azonban ők cipelik a luxusnak számító fürdéshez.

– Frjác csak meg, hová eljön a szegény nép dolgozni – kérlel az egyik néni. – Romániában nagyon rossz az élet. Egy kenyér 360 lejbe, egy kiló hús 2000 lejbe kerül. Nézen rám, ilyen a szegény ember, mint én vagyok. Háromszor műtöttek, a férjemet pe-

dig kétszer. Munkahelyünk nincs, segítyt nem kapunk. Hát lopni nem mehetünk... Muszáj valahol dolgozni. Odakinn semmi munka nincs, akinek netán van munkahelye, azt is elküldik. Adnak segítyt, de az semmit sem ér, 9-10 ezer lejfel ugyan mit lehetne kezdeni?

Bagóért dolgoznak

Elkísért bennünket a barackosba Szabó Mihály, a helyi polgárőrség vezetője is, aki néhány nappal ezelőtt fedezte fel a hargitaikat. Mint mondja, többen szóltak már neki, hogy igencsak kifogásolható állapotok vannak a gyümölcsfák között. Nem volt könnyű rájuk találni, de most már visszatérő látogató.

– Bizony isten, örvendünk, amikor maga idejött – hálálkodik egyikük –, mégis csak figyel ránk valaki. Az az igazság, félünk, nem mertünk innen sehová se elmenni.

– Nem is tudnának, hiszen az útleveleket összeszedte a vállalkozó – emlékezteti a összegyűlteket Szabó úr. – Nagyon vigyázzanak, mert könnyen átvághatják magukat! Tisztázzák előre, mennyi pénzt kapnak a munkájukért,

egyezzenek meg. Nem az elen van kifogásunk, hogy eljöttek ide dolgozni, hanem a körülményeket tartjuk embertelennek. Behozzák magukat Romániából, és nem tudnak tisztálkodni, vizért kuncsorognak a tanyákon. Ennivalót kapnak rendszeresen?

– Tényleg, mennyi pénz jár a barackszedésért? – igyekeztünk megtudni.

– Teljesítménytől függ – vágják rá többen egyszerre. – A múlt héten meggyet szedtünk, akkor nyolc forintot adtak kilónként. Nem olyan sok pénz az, de nekünk elég.

– Szerintem nem kevés a keresetünk – vélekedik egy asszony. – Ha forintban levásároljuk, jól járunk, de úgy is lehet, hogy a határnál átváltjuk lejre a keresetünket. Azután odahaza elegendő egy darabig a megélhetésre. Dolgoznánk mi otthon is, de nincs munka. Hogyan tudnánk eltartani a hat, nyolc, tíz gyereket? Muszáj valahogyan pénzt szerezni, miután egy család három kenyeret is elhasznál egy nap. Az már ezer lej, és akkor még más nem került az asztalra.

Ókori faeke

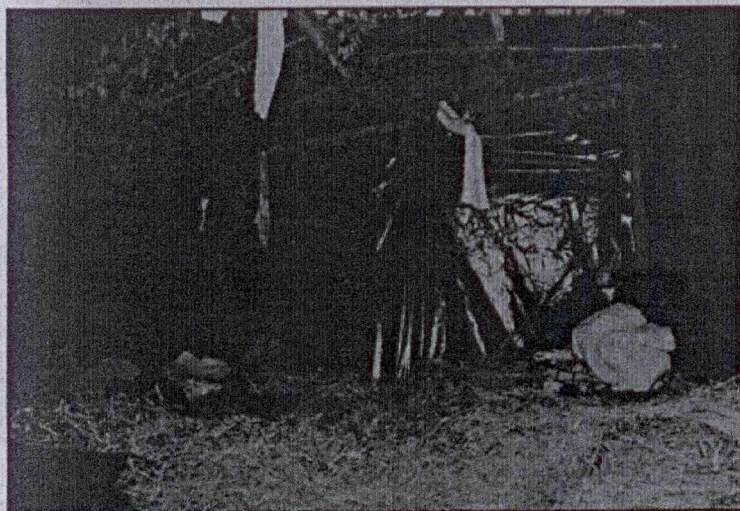
A barackos távolabbi szegletéből most érkeznek ide a férfiak. Először sandán néznek rájuk, beszélni nemigen akarnak. Azt hitték, rendőrök vagyunk, azért óvatosak. Azután feloldódnak.

– Tavaly is dolgoztunk Magyarországon, ezen a vidéken – mondja az egyik fiatal ember. – Jók a tapasztalataink, ezért jöttünk megint. Odakinn nálunk lassan minden gyár, kohó bezár, mintegy ötven százalékos a munkanélküliség. Én a mezőgazdaságban dolgoztam, gépész voltam. Ennek vége. Visszaadták a földeket, de hiába, ha nincs mivel megmunkálni, nem lehet eladni a terményeket. Jöjjenek el, nézzék meg, mint az ókorban, fackével szántanak mifelénk az emberek.

A körülményekre tereljük a szót. Legyintenek. Mindegy, csak legyen hol aludni. Munka, kaja van, és ez a lényeg. Zsír kenyér a gyerekeknek, krumpli a felnőtteknek. Reggelre is marad az esti főziből.

– A gyerekeknek viszek haza ruhákat – árulja el a fekete hajú asszony. Mások cukrot, lisztet, konzervet raknak a bartyuba. Amikor megérkeznek falujukba, kérdeztetik a kintiek, na, mit hoztatok „magyarból”, jól megy-e ott az élet, telik-e mindenre?

Talán a válaszokat sejtjük is. És vajon arról beszélnek-e majd, milyen körülmények között töltötték mifelénk a dolgozók napjaikat? Mert akár-hogy is van, nem mindegy, hogy a földre dobott szalmán alszanak-e éjszaka, vagy szérelyebb berendezésű szobákban. Jó lenne tudni, hogyan gondolja ezt a rabszolgatartó, akivel sajnos nem sikerült találkoznunk. Vajon merre járhatott azon a napon?

Főllásátorban laknak, szalmán alszanak

Ez a tűzhely

Borzák Tibor